

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectului Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației

(înregistrat în Parlament cu numărul 370 din 01 Octombrie 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărîrea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a vulnerabilității proiectului Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației prin prisma drepturilor omului.

Evaluarea generală

1. Autorul proiectului este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

3. Scopul actului (potrivit proiectului și/sau notei informative). Potrivit proiectului, scopul legii "constă în crearea premiselor necesare pentru impulsivizarea dezvoltării industriei tehnologiei informației orientate spre export, prin crearea locurilor de muncă cu valoare adăugată înaltă și atragerea investițiilor autohtone și străine".

4. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei nu conține o argumentare suficientă a promovării proiectului. Astfel, autorii nu au arătat că prevederile Legii cu privire la parcurile industriale și a Legii cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare nu acoperă aspectele pe care le reglementează proiectul și nici nu au indicat motivul necesității elaborării unui proiect de act legislativ suplimentar, odata că există deja un cadru normativ, care poate fi aplicat și sectorului IT. Urmînd logica autorilor va trebui să admitem că pentru aceleași scopuri (impulsivizarea exporturilor, etc) va fi posibilă elaborarea și promovarea proiectelor de legi privind parcurile din industria vinicolă sau industria fructelor/legumelor, etc.

5. Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor domenii/drepturi:

Drepturi si libertăți social-economice:

Dreptul la muncă și la protecția muncii (art. 43 din Constituția RM)

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia (art.46 din Constituția RM)

Evaluarea de fond a proiectului

6. Respectarea principiului transparenței este asigurată suficient. Astfel, proiectul Legii conține prevederi, care obligă Administrația parcurilor din industria tehnologiei informației să ofere informații accesibile, ușor disponibile, relevante și actualizate. Totodată, proiectul stabilește și unele mecanisme de comunicare cu persoanele interesate de activitatea parcurilor.
7. Respectarea principiului participării nu este aplicabil. Deși proiectul Legii conține unele prevederi, care stabilesc un mecanism, care să permită exprimarea opiniei, totuși ținând cont de specificul de reglementare a proiectului - activitatea unor entități cu scop lucrativ, nu este necesar ca proiectul să stabilească un mecanism, care să permită luarea în considerare a opiniei exprimate și nici să stabilească structuri semi-permanente, în cadrul cărora reprezentanții părților interesate să fie consultați în diferite etape a procesului decizional.
8. Respectarea principiului responsabilizării este asigurată suficient. Astfel, proiectul conține prevederi tacite care să permită monitorizarea activității parcurilor și care obligă Administrația parcurilor să facă publice rezultatele controalelor.
9. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ normelor constituționale. Proiectul/actul normativ este conform Constituției. Prevederile proiectului de lege nu sînt în contradicție cu prevederile Constituției. Totuși, punerea efectivă în aplicare a proiectului Legii s-ar putea să genereze încălcarea unor drepturi constituționale: dreptul la muncă și la protecția muncii (art.43 alin(3) din Constituție) și dreptul la asistență și protecție socială.
10. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ legislației corelative. Proiectul/actul normativ dezvoltă legislația corelativă. Proiectul de Lege stabilește un regim juridic special pentru companiile IT, rezidente a parcurilor din industria tehnologiei informației. Astfel, sînt promovate un șir de facilități și stimulente fiscale: impozitul unic în mărime de 12% din venitul de vânzări, care încorporează impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător, impozitul pe venit din salariu, contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii, primele de asigurare obligatorie de asistență medicală, taxele locale, impozitul pe bunurile imobiliare și taxele rutiere. De asemenea, s-a propus scutirea de la plata taxelor vamale și TVA la importul monitoarelor, computerelor, echipamentului de rețea, părților componente ale acestora, precum și echipamentelor accesorii necesare pentru realizarea genurilor de activitate ale rezidenților parcului IT.
11. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ standartelor internaționale. Proiectul/actul normativ este conform standardelor internaționale. În nota informativă autorii proiectului au menționat că proiectul de lege și documentele aferente acestuia au fost elaborate cu asistența consultativă din partea experților German Economic Team, USAID și companiei internaționale de consultanță - PriceWaterHouse and Coopers.
12. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței Curții Constituționale. Nu există jurisprudență a Curții Constituționale în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat.
13. Nivelul de corespundere a proiectului/actului normativ jurisprudenței CtEDO. Nu există jurisprudență a CtEDO în domeniul de reglementare a proiectului de act normativ expertizat.
14. Impactul proiectului/actului normativ prin prisma drepturilor omului. Proiectul/actul normativ omite/ignoră drepturile/libertățile. Proiectul Legii ignoră drepturile salariaților, întrucît acesta nu oferă soluții pentru calcularea pensiilor, concediilor pe motiv de boală, etc a angajaților companiilor IT. Sistemul nostru social este baza pe solidaritatea generațiilor/populației. De unde vor fi luate mijloacele financiare respective? Este echitabil ca ceilalți contribuabili să suporte consecințele oportunității de dezvoltare a sectorului IT? În același timp, implementarea efectivă a proiectului este de natură să ignore

dreptul constituțional al salariatului privind durata săptămânii de muncă, care trebuie să fie de cel mult 40 ore. Legea nu stabilește vreun mecanism de verificare a respectării duratei săptămânii de muncă, reieșind din faptul că parcurile vor putea activa și în regim virtual.

15. Impactul gender al proiectului. Proiectul/actul normativ este gender neutru. Din prevederile proiectului de lege nu reiese careva discriminare bazată pe gen sau favorizarea unui gen în defavoarea altuia.

16. Analiza detaliată a textului proiectului.

Nr.	Articol	Text	Obiecții	Factorii de vulnerabilitate
1		Art.6 alin.(2) (2)Administrația este condusă de un administrator, desemnat în funcție de către Guvern, la propunerea Ministerului Tehnologiei și Comunicațiilor, pe un termen de 5 ani.	Odată, ce sursele de venit ale Administrației sînt constituite din cotizațiile obligatorii ale rezidenților parcului, nu este clar de ce Administratorul trebuie să fie numit de Guvern. Logic, acesta ar fi trebuit să fie numit/ales de către cei care formează bugetul entității. Altfel, se creează premise pentru lipsa de interes din partea Administratorului de a promova drepturile și interesele rezidenților, întrucît acesta are asigurat un post plătit pentru 5 ani. Dar ce se întîmplă, dacă Administratorul, ulterior numirii, nu-și îndeplinește obligațiile conform intereselor parcului sau	Vulnerabilitate Prevederi care limitează drepturile/libertățile; Revizuirea normei

			cunoștințele și experiența acestuia nu răspunde exigențelor dezvoltării informaționale?		
2	Art.11 alin.(2)	(2) În cazul depunerii cererilor de către mai mulți solicitanți concomitent, acestea vor fi examinate în ordinea parvenirii acestora, luînd în considerare data și ora concretă.	Aceasta prevedere este inutilă, deoarece 1) este puțin probabil ca această formă de organizare juridică să capete o popularitate atît de mare, încît să conteze chiar și ora depunerii cererii; 2) decizia de înregistrare a parcului se adoptă prin hotărîre de Guvern, iar ședințele de Guvern au loc, de obicei, o dată în săptămîină. Astfel, chiar și în ipoteza în care au fost depuse 2 cereri de înregistrare pe parcursul aceleiași zile calendaristice, hotărîrile de înregistrare vor fi adoptate la aceeași ședință de Guvern (bineînțeles, dacă sînt îndeplinite toate condițiile pentru înregistrare).	Vulnerabilitate Prevedere inutilă	Excluderea alin.(2) din art.11.

Concluzii

Proiectul Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației a fost elaborat de Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Potrivit proiectului, scopul legii "constă în crearea premiselor necesare pentru impulsivizarea dezvoltării industriei tehnologiei informației orientate spre export, prin crearea locurilor de muncă cu valoare adăugată înaltă și atragerea investițiilor autohtone și străine".

Nota informativă a proiectului de lege nu conține o argumentare suficientă a promovării acestuia, în timp ce în Republica Moldova există déjà un cadru legal satisfăcător în domeniul reglementat de proiect: Legea nr. 182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale și Legea nr. 138-XVI din 21.06.2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare.

Sfera de reglementare a proiectului corespunde următoarelor drepturi constituționale: dreptul la muncă și la protecția muncii (art. 43 din Constituția RM) și dreptul la proprietate privată și protecția acesteia (art.46 din Constituția RM).

Prin implementarea proiectului, în cazul adoptării acestuia, respectarea principiului transparenței și responsabilizării va fi asigurată suficient, iar principiul participării este inaplicabil.

Proiectul Legii este conform Constituției, standardelor internaționale și dezvoltă legislația corelativă.

Nu există jurisprudență a Curții Constituționale și a CtEDO în domeniul de reglementare a proiectului Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației.

Proiectul Legii ignoră drepturile salariaților, întrucât acesta nu oferă soluții pentru protecția socială ulterioară a acestora și nu stabilește vreun mecanism de verificare a respectării duratei săptămânii de muncă, reieșind din faptul că parcurile vor putea activa și în regim virtual. Totodată, proiectul ignoră drepturile altor contribuabili, întrucât aceștia vor trebui să suporte diferența de sume de bani, care nu a fost vărsată în fondul social.

Din prevederile proiectului de lege nu reiese careva discriminare bazată pe gen sau favorizarea unui gen în defavoarea altuia.

În concluzie, ținând cont de faptul că în Republica Moldova există un cadru legal satisfăcător în domeniul reglementat de proiectul Legii cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației și că implementarea efectivă a acestei legi (în cazul adoptării) este de natură să genereze mai multe încălcări a drepturilor, considerăm că promovarea proiectului de Lege cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației este inoportună.